

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]
2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

Modul 4: Što bi trebalo promijeniti u hrani i hranidbi u akvakulturi zbog globalnog zatopljenja

AUTORI

1. prof. dr. sc. Ergün Demir, Sveučilište Balıkesir, Veterinarski fakultet, TR
2. izv. prof. dr. sc. Muhittin Zengin, Sveučilište Balıkesir, Veterinarski fakultet, TR

STRUKTURA ZA RAZVOJ NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA MODULA

Nastavni plan i program bit će dodan na web stranicu kao "pregled" modula, kako bi se informirao potencijalni student/pripravnik.

RAZLOG ZA MODUL

Ovaj modul ima za cilj pružiti studentima sveobuhvatno razumijevanje ovih izazova i opremiti ih vještinama za razvoj i primjenu zaštitnih mjera. Studenti će istražiti veze između klimatskih promjena, prehrambenih zahtjeva, sastojaka hrane, upravljanja hranom, ublažavanja zakiseljavanja oceana i strategija za poboljšanje učinkovitosti i probavljivosti hrane za životinje, te nedavnih inovacija u hranidbama u akvakulturi, pripremajući ih za napredne studije ili karijere u znanosti o okolišu, veterini, poljoprivredi i znanosti o akvakulturi.

RASPON ZADATKA

Sljedeće aktivnosti poučavanja i učenja mogu se prilagoditi i koristiti:

- Mapiranje koncepta
- Tehnike participativnog učenja na djelu (PLA)
- Upitni
- Formativni kvizovi
- Rješavanje problema
- Rasprave
- Igranje uloga
- Slobodno pisanje
- Aktivnosti u malim grupama
- Aktivnosti na društvenim mrežama (Facebook, Twitter, YouTube)

ISHODI UČENJA

Studenti bi trebali biti sposobni koristiti znanje, vještine i kompetencije koje su razvili za:

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

- Pamćenje: Navesti ključne čimbenike koji pridonose globalnom zatopljenju i trenutne vrste hrane.
- Pamćenje: Navesti ključne čimbenike koji pridonose globalnom zatopljenju i trenutne vrste hrane koja se koristi u akvakulturi.
- Razumijevanje: Objasniti kako globalno zatopljenje utječe na kvalitetu hrane, dostupnost i prehrambene potrebe vrsta u akvakulturi.
- Primjena: Opisati primjenu alternativne hrane za životinje i inovativnih tehnika hranjenja u akvakulturi.
- Analiza: Razlikovati utjecaje različitih vrsta hrane i strategija hranjenja u promjenjivim klimatskim uvjetima.
- Procjena: Procijeniti učinkovitost i održivost različitih strategija hranjenja u ublažavanju utjecaja globalnog zatopljenja.
- Stvaranje: Razviti inovativne i održive strategije hranjenja za povećanje produktivnosti akvakulture u klimi gdje dolazi do zagrijavanja.

SADRŽAJ MODULA

Modul 4 uključuje:

Prehrambene potrebe i promjene metabolizma

- *Utjecaj temperature na metabolizam*
- *Prilagodba sastava hrane*

Održivi sastojci hrane za životinje

- *Alternativni izvori proteina*
- *Smanjenje utjecaja na okoliš*

Prakse upravljanja feedovima

- *Tehnike preciznog hranjenja*
- *Prilagodba rasporeda hranjenja*

Ublažavanje učinaka zakiseljavanja oceana

- *Puferska sredstva u hrani za životinje*
- *Prehrambene strategije za ublažavanje zakiseljavanja*

Poboljšanje učinkovitosti i probavljivosti hrane

- *Funkcionalni dodaci hrani za životinje*
- *Enzimski aditivi*
- *Probiotici, prebiotici i simbiotici*

1. tjedan: Prehrambene potrebe i promjene metabolizma

Teme:

- Pregled globalnog zatopljenja
- Definicija, uzroci i povijesni trendovi
- Osnove akvakulture
- Glavne vrste, prakse i prehrambeni zahtjevi
- Učinci klimatskih promjena na vođeni okoliš
- Temperatura, pH, salinitet i razina kisika

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

Aktivnosti:

- Predavanja i rasprave
- Zadaci čitanja
- Kviz u razredu
- Grupne rasprave o uočenim lokalnim promjenama u klimi i akvakulturi

2. tjedan: Održivi sastojci hrane

- Pregled hrane za akvakulturu
- Vrste hrane za životinje (npr. peleti, živa hrana, biljna hrana)
- Nutritivni sastav i zahtjevi
- Tehnike hranjenja
- Ručno hranjenje, automatizirani sustavi i rasporedi hranjenja
- Izazovi globalnog zatopljenja
- Kvaliteta, dostupnost i nutritivne promjene hrane

Aktivnosti:

- Predavanja i studije slučaja
- Praktične sesije o procjeni hrane za životinje
- Zadaci usporedne analize
- Grupne prezentacije o trenutnim praksama hranjenja

3. tjedan: Prakse upravljanja hranom, inovativne tehnike hranjenja i ublažavanje učinaka zakiseljavanja oceana

Teme:

- Alternativni izvori hrane
- Hrana za životinje, alge i nusproizvodi na bazi kukaca
- Inovativne tehnike hranjenja
- Precizno hranjenje, automatizirani sustavi i integrirana multitrofična akvakultura (IMTA)
- Integracija alternativnih hrana i tehnika
- Puferska sredstva u hrani za životinje
- Prehrambene strategije za ublažavanje zakiseljavanja
- Studije slučaja alternativne hrane

Aktivnosti:

- Predavanja i video dokumentarni filmovi
- Laboratorijski eksperimenti o alternativnoj kvaliteti hrane
- Čitanje i rasprava o inovativnim tehnikama
- Pisani zadaci o određenoj alternativnoj hrani

4. tjedan: Poboljšanje učinkovitosti i probavljivosti hrane

- Funkcionalni dodaci hrani za životinje
- Enzimski aditivi
- Probiotici, prebiotici i simbiotici

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

- Strategije za održivu prehranu
- Smanjenje otpada od hrane, povećanje učinkovitosti hrane za životinje i promicanje lokalne proizvodnje hrane za životinje
- Razvoj otpornih programa hranjenja
- Budući smjerovi i istraživačke potrebe
- Nove tehnologije i holistički pristupi

Aktivnosti:

- Gostujuće predavanje stručnjaka za održivu akvakulturu
- Grupni projekt za razvoj sveobuhvatne strategije hranjenja
- Razredna rasprava o mjerama politike za potporu održivim praksama
- Završni ispit koji obuhvaća sve teme o kojima se raspravlja u modulu

MODUL UKLJUČUJE

Informacije o osnovnim pojmovima, mjerama i vrijednostima

Globalno zatopljenje povećava temperaturu vode, što može povećati brzinu metabolizma vrsta u akvakulturi, što zahtijeva promjene u formulaciji hrane kako bi se zadovoljile povećane prehrambene potrebe. Prilagođavaju se udjeli proteina, lipida i ugljikohidrata u hrani za životinje kako bi se uskladile s promijenjenim metaboličkim potrebama i osigurale optimalan rast i zdravlje vrsta. Budući da su divlji riblji stokovi koji se koriste za riblje brašno i riblje ulje pod utjecajem klimatskih promjena, alternativni izvori proteina kao što su brašno od kukaca, alge i biljni proteini postaju ključni za održivu hranu za akvakulturu. Inovacije su u sastavu hrane za životinje zbog smanjenja ekološkog otiska, kao što je upotreba sastojaka dobivenih iz otpada i optimizacija omjera pretvorbe hrane. Implementacija naprednih tehnologija hranjenja kao što su automatizirane hranilice i praćenje u stvarnom vremenu za optimizaciju isporuke hrane, smanjenje otpada i osiguravanje učinkovitog korištenja resursa. Modificiranje učestalosti i količina hranjenja kako bi odgovarale promjenjivom apetitu i stopama rasta vrsta u različitim temperaturnim uvjetima. Uključivanje puferskih sredstava u formulacije hrane za životinje kako bi se spriječili učinci zakiseljavanja oceana na probavnu fiziologiju vrsta akvakulture. Razvoj strategija hrane za životinje koje povećavaju otpornost vrsta u akvakulturi na zakiseljene uvjete, kao što je uključivanje minerala i vitamina koji podržavaju otpornost na stres. Korištenje enzimskih aditiva za poboljšanje probavljivosti sastojaka hrane i poboljšanje apsorpcije hranjivih tvari, čime se maksimizira rast i zdravlje u promjenjivim uvjetima okoliša. Uključivanje korisnih mikroorganizama i prebiotičkih spojeva u hranu za podršku zdravlju crijeva, jačanje imuniteta i poboljšanje ukupne učinkovitosti hrane u suočavanju sa stresorima povezanim s globalnim zatopljenjem.

Internetski forumi za rasprave

...

PREPORUČENA I/ILI OBAVEZNA LITERATURA

Umetnite ovdje

FORMAT OCJENJIVANJA

- Kvizovi: Za provjeru znanja i razumijevanja.
- Zadaci: Pisani zadaci i izvješća za procjenu vještina primjene i analize.

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

- Laboratorijska izvješća: Za procjenu praktičnih vještina i tumačenje podataka.
- Grupni projekti: Procijeniti suradničke vještine i vještine sinteze.
- Prezentacije: Razviti i procijeniti komunikacijske vještine.
- Završni ispit: Sveobuhvatno ocjenjivanje koje obuhvaća sve ishode učenja.

RIJEČNIK

Akvakultura: Uzgoj i izlov ribe, školjkaša i vodenih biljaka. U osnovi, to je uzgoj u vodi.

DFM-ovi: Mikrobna sredstva iz izravne hrane, kao što su probiotici i kvasci

DHA: dokozaheksanska kiselina

EPA: eikozapentanska kiselina

GSG: staklenički plinovi

FER: Omjer učinkovitosti hrane (dobitak/pomak)

FCR: Omjer pretvorbe hrane (pomak/dobitak)

MO prehrana: višeciljna optimizacija nutritivnih, ekoloških i ekonomskih aspekata prehrane

NE: Neto energija

Neto nula: Ravnoteža između količine stakleničkih plinova (GHG) koji se proizvodi i količine koja se uklanja iz atmosfere.

LCA: Procjena životnog ciklusa

Prebiotički dodatak: Hrana (obično hrana bogata vlaknima) koja djeluje kao hrana za životinjsku mikrofloru

Probiotički dodatak: Hrana ili dodaci koji sadrže žive mikroorganizme.

PUFA: polinezasićene masne kiseline

SCO: jednostanični organizmi

POVEZNICE NA KORISNE WEB STRANICE

<https://link.springer.com/book/10.1007/978-981-19-5500-6>

<https://openknowledge.fao.org/items/06690fd0-d133-424c-9673-1849e414543d>

<https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-09/Climate%20Smart%20Aquaculture%20Toolkit.pdf>

<https://doi.org/10.3389/fsufs.2021.609097>

https://doi.org/10.1007/978-3-031-42855-5_28

<https://doi.org/10.3389/fendo.2019.00447>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovaj projekt financiran je uz potporu Europske komisije. Ova publikacija odražava samo stavove autora i komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

Atribut ovog rada: **Nekomercijalno** — Ne smijete koristiti materijal u komercijalne svrhe. **NoDerivatives** — Ako remiksate, transformirate ili nadograđujete materijal, ne smijete distribuirati modificirani materijal.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Format nastavnog plana i programa INFORMACIJE O MODULU

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

Naslov modula	Što bi trebalo promijeniti u hrani i prehrani u akvakulturi zbog globalnog zatopljenja
Nastavni sati	160
ECTS	4
Razina EQF-a	
Jezik modula	engleski, litvanski, turski, hrvatski, ukrajinski, grčki
Nazivi predavanja	prof. dr. sc. Ergün Demir, dr. sc. Muhittin Zengin
Nadzornik	prof. dr. sc. Ergün Demir
OPIS MODULA	
Sadržaj modula	<ul style="list-style-type: none"> -veze između klimatskih promjena i prehrambenih potreba, - Sastojci hrane i upravljanje hranom za životinje, - Ublažavanje zakiseljavanja oceana - Strategije za poboljšanje učinkovitosti i probavljivosti hrane, - Nedavne inovacije u alternativnoj hrani za životinje, funkcionalnim dodacima hrani za životinje i strategijama hranjenja za akvakulturu radi ublažavanja klimatskih promjena i smanjenja emisija
Ishodi učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Pamćenje: Navesti ključne čimbenike koji pridonose globalnom zatopljenju i trenutne vrste hrane. - Pamćenje: Navesti ključne čimbenike koji pridonose globalnom zatopljenju i trenutne vrste hrane koja se koristi u akvakulturi. - Razumijevanje: Objasniti kako globalno zatopljenje utječe na kvalitetu hrane, dostupnost i prehrambene potrebe vrsta u akvakulturi. - Primjena: Opisati primjenu alternativne hrane za životinje i inovativnih tehnika hranjenja u akvakulturi. - Analiza: Razlikovati utjecaje različitih vrsta hrane i strategija hranjenja u promjenjivim klimatskim uvjetima. - Procjena: Procijeniti učinkovitost i održivost različitih strategija hranjenja u ublažavanju utjecaja globalnog zatopljenja. - Stvaranje: Razviti inovativne i održive strategije hranjenja za povećanje produktivnosti akvakulture u klimi koja se zagrijava.
NAČIN IZVOĐENJA	
☒ Predavanja i rasprave ☒ Zadaci čitanja ☒ Zadaci usporedne analize ☐	☒ Laboratorijski eksperimenti ☒ Grupni projekti ☒ Rasprave ☒ Pisani zadaci za određene prijave
METODE PROCJENE	
☒ Studije slučaja ☒ Kvizovi ☒ Zadaci	☒ Praktični projekti ☒ Laboratorijska izvješća ☒ Prezentacije ☒ Ispitivanje

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

LITERATURA		
Obvezna literatura		
1.	FAO. (2020). The State of World Fisheries and Aquaculture 2020: Sustainability in Action; FAO: Rome, Italy, 2020; ISBN 978-92-5-132692-3.	
2.	Garcia-Launay, F., Dusart, L., Espagnol, S., Laisse-Redoux, S., Gaudre, D., Meda, B., Wilfart, A., (2018). Multiobjective formulation is an effective method to reduce environmental impacts of livestock feeds. British journal nutrition, 120, 1298–1309. https://doi.org/10.1017/s0007114518002672 .	
3.	Nagappan, S., Das, P., AbdulQuadir, M., Thaher, M., Khan, S., Mahata, C., ... & Kumar, G. (2021). Potential of microalgae as a sustainable feed ingredient for aquaculture. Journal of biotechnology, 341, 1-20. https://doi.org/10.1016/j.jbiotec.2021.09.003	
4.	NOAA Fisheries, (2022). Climate Resilience and Aquaculture. Fact Sheet 2022. www.fisheries.noaa.gov/ aquaculture	
Neobvezna literatura		
1.	Sarker, P. K. (2023). Microorganisms in fish feeds, technological innovations, and key strategies for sustainable aquaculture. Microorganisms, 11(2), 439. https://doi.org/10.3390/microorganisms11020439	
2.	Shahin, S., Okomoda, V. T., Ma, H., & Ikhwanuddin, M. (2023). Sustainable alternative feed for aquaculture: state of the art and future perspective. Planetary sustainability, 1(1), 62-96. https://www.researchgate.net/publication/373874626	
3.	Smárasón, B.Ö., 2023. Why are sustainable feed need? Eit Food. https://www.eitfood.eu/blog/fish-feed-why-we-need-sustainable-alternatives , 01.07.2023	
SADRŽAJ MODULA		
	Tema/Predmet	Sadržaj/glavne točke
1.	Prehrambene potrebe i promjene metabolizma	<ul style="list-style-type: none"> - Pregled globalnog zatopljenja - Definicija, uzroci i povijesni trendovi - Osnove akvakulture - Glavne vrste, prakse i prehrambeni zahtjevi - Učinci klimatskih promjena na vodeni okoliš - Temperatura, pH, salinitet i razina kisika
2.	Održivi sastojci hrane za životinje	<ul style="list-style-type: none"> - Pregled hrane za akvakulturu - Vrste hrane za životinje (npr. peleti, živa hrana, biljna hrana) - Nutritivni sastav i zahtjevi - Tehnike hranjenja

Funded by
the European Union

The Digital Blue Carrier for a Post-Carbon Future - Curriculum Innovations in Aquaculture [DiBluCa]"

2023-1-LT01-KA220-HED-000154247

		<ul style="list-style-type: none"> - Ručno hranjenje, automatizirani sustavi i rasporedi hranjenja - Izazovi globalnog zatopljenja - Kvaliteta, dostupnost i nutritivne promjene hrane
3.	Prakse upravljanja hranom za životinje, inovativne tehnike hranjenja i ublažavanje učinaka zakiseljavanja oceana	<ul style="list-style-type: none"> - Alternativni izvori hrane - Hrana za životinje, alge i nusproizvodi na bazi kukaca - Inovativne tehnike hranjenja - Precizno hranjenje, automatizirani sustavi i integrirana multitrofična akvakultura (IMTA) - Integracija alternativne hrane i tehnika - Puferska sredstva u hrani za životinje - Prehrambene strategije za ublažavanje zakiseljavanja - Studije slučaja alternativne hrane
4.	Poboljšanje učinkovitosti i probavljivosti hrane	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcionalni dodaci hrani za životinje - Enzimski aditivi - Probiotici, prebiotici i simbiotici - Strategije za održivu prehranu - Smanjenje otpada od hrane, povećanje učinkovitosti hrane za životinje i promicanje lokalne proizvodnje hrane za životinje - Razvoj otpornih programa hranjenja - Budući smjerovi i istraživačke potrebe - Nove tehnologije i holistički pristupi

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE/NAPOMENE

Warwas, N., (2023). Novel Marine Ingredients for Aquaculture - Fish Nutrition, Physiology and Intestinal Health. Doctoral thesis, University of Gothenburg Faculty of Science, Department of Biological and Environmental Sciences; Institutionen för biologi och miljövetenskap, ISBN 978-91-8069-513-8 978-91-8069-514-5

Zhang, Z., Liu, H., Jin, J., Zhu, X., Han, D., & Xie, S. (2024). Towards a low-carbon footprint: Current status and prospects for aquaculture. *Water biology and security*, 3: 1-15, 100290. <https://doi.org/10.1016/j.watbs.2024.100290>